

From: EK-voorzitter <voorzitter@eerstekamer.nl>
Date: Thursday, April 16, 2026, 8:27 AM
To: EK-postbus <postbus@eerstekamer.nl>
Subject: FW: Is Reza Pahlavi een mogelijk alternatief voor Iran

Van: Unie Iraanse Verenigingen in Nederland <5.1.2.e @gmail.com>
Verzonden: woensdag 15 april 2026 22:42
Aan: EK-voorzitter <voorzitter@eerstekamer.nl>
Onderwerp: Is Reza Pahlavi een mogelijk alternatief voor Iran

Geachte volksvertegenwoordiger mevr. Li Vos,

De afgelopen tijd is de naam Reza Pahlavi opnieuw naar voren geschoven in delen van de diaspora en in westerse media als een mogelijk alternatief voor de Islamitische Republiek Iran. Voor sommigen lijkt hij een vertrouwd figuur in een tijd die wordt gekenmerkt door crisis, onderdrukking en politieke onzekerheid. Maar een nuchtere blik op de politieke realiteit in Iran laat zien dat hij noch een breed gedragen alternatief vertegenwoordigt, noch een democratisch project, noch een verbindende kracht voor de oppositie vormt. Integendeel, hij is in toenemende mate een symbool geworden van buitenlandse inmenging, politieke manipulatie en diepe verdeeldheid. De bovenstaande wordt hieronder verder uiteengezet.

Gebrek aan brede steun onder de bevolking in het land

Een geloofwaardig alternatief in Iran moet daadwerkelijk geworteld zijn in de samenleving binnen het land zelf. Het is niet voldoende om zichtbaar te zijn in enkele door de staat gefinancierde media of op sociale platforms. Wat vaak wordt gepresenteerd als bewijs van zijn populariteit, lijkt bovendien steeds vaker een digitaal geconstrueerd beeld te zijn. Een onderzoek van [Haaretz](#) uit oktober 2025, zoals beschreven in beschikbare samenvattingen en vervolgrapporten, wees op een Israëliëse beïnvloedingsoperatie die gericht zou zijn op het versterken van het imago van Reza Pahlavi en het aanwakkeren van oproepen tot herstel van de monarchie, onder meer via nepaccounts, 'avatars' en door AI gegenereerde content.

Het onafhankelijke cybersecurity-bedrijf [Treadstone 71](#) wijst in dezelfde richting en beoordeelt Pahlavi's online populariteit als aanzienlijk opgeblazen door een gecoördineerde 'digitale machine' van niet-authentieke accounts, botachtige activiteit en AI-gegenereerde propaganda. Wanneer steun vooral zichtbaar is op schermen, maar niet in de vorm van georganiseerde, onafhankelijke en brede maatschappelijke structuren binnen Iran, zegt dat weinig over daadwerkelijke legitimiteit.

De historische last van de monarchie

Reza Pahlavi draagt niet alleen een bekende achternaam; hij draagt ook de erfenis van een regime dat door veel Iraniërs wordt geassocieerd met [dictatuur](#), [marteling](#), [politieke onderdrukking](#) en buitenlandse overheersing. Voor grote delen van de bevolking is de naam Pahlavi daarom geen symbool van vrijheid, maar van een periode waarin de staat hard optrad tegen de oppositie, de macht centraliseerde en verantwoordelijk was voor aanzienlijke corruptie. Hij heeft zijn vader en zijn familie bij verschillende gelegenheden verheerlijkt, wat suggereert dat zijn visie op de toekomst van Iran niet wezenlijk verschilt van de harde en repressieve denkbeelden die het bewind van zijn vader en grootvader kenmerkten. Daarom kan zijn familieachtergrond niet los worden gezien van de vraag naar zijn politieke geloofwaardigheid.

Zijn project is niet democratisch

De cruciale vraag is niet alleen óf Reza Pahlavi een plan heeft, maar wat dat plan daadwerkelijk inhoudt. De kritiek op zijn recent gepresenteerde overgang-voorstel gaat niet in de eerste plaats over een gebrek aan details, maar over het feit dat het model zelf fundamenteel ondemocratisch is. In een analyse gepubliceerd door het [Free Iran Scholars Network](#) in augustus 2025 wordt het plan beschreven als een systeem waarin de hoogste leider gedurende de gehele overgangperiode controle krijgt over de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht. De leden van de centrale organen zouden van bovenaf worden benoemd, en de hele structuur is opgebouwd rond een leider zonder daadwerkelijke democratische controle.

Dezelfde analyse wijst erop dat het plan voorziet in een overgangperiode van minimaal 18 en maximaal 36 maanden, met de mogelijkheid tot verlenging. Tegelijkertijd worden delen van het bestaande repressieve apparaat behouden, wordt er een speciale politie voor 'crowd control' opgericht en biedt het geen duidelijke garanties voor persvrijheid, het recht om te protesteren of daadwerkelijke parlementaire controle. Wanneer een 'overgang' is gebaseerd op geconcentreerde persoonlijke macht, een sterk veiligheidsapparaat en top-down bestuur, is dat geen democratische transitie, maar een nieuw autoritair project in een nieuw jasje.

Banden met buitenlandse mogendheden en diepgeworteld wantrouwen onder de bevolking

Een van de meest ernstige problemen rond Reza Pahlavi is dat zijn strategie al lange tijd verbonden is met directe [militaire interventie](#) door buitenlandse machten. Deze lijn heeft de indruk versterkt dat zijn politieke project niet geworteld is in de zelfstandige strijd van het Iraanse volk, maar in de gedachte dat externe machten een machtswisseling kunnen afdwingen door middel van bombardementen. In een land waar de herinneringen aan de staatsgreep van 1953, buitenlandse inmenging en geopolitieke ingrepen nog diep verankerd zijn, wekt dit breed wantrouwen. Wanneer mensen in Iran worden geconfronteerd met oorlog, verwoesting, het verlies van familieleden en de angst voor een grootschalige regionale ramp, wordt een oppositieleider in ballingschap, die bombardementen en militaire escalatie presenteert als een 'humanitaire missie voor vrijheid', niet gezien als een redder, maar als iemand die weinig respect toont voor de menselijke kosten.

Hij heeft de oppositie niet verenigd - hij is juist een van de meest polariserende figuren

Een levensvatbaar alternatief voor de Islamitische Republiek moet in staat zijn bruggen te slaan tussen verschillende oppositiegroepen, etnische groepen, vrouwenactivisten, arbeiders, studenten, republikeinen, seculiere democraten en andere regime kritische stromingen. Reza Pahlavi is daar niet in geslaagd.

Het probleem is niet alleen dat hij er niet in is geslaagd de oppositie te verenigen. Integendeel, voor velen is hij juist een van de meest polariserende figuren in de Iraanse politieke arena geworden. Nauwe bondgenoten en activisten rondom Pahlavi hebben harde methoden gebruikt om de oppositie te domineren, rivalen te marginaliseren en critici het zwijgen op te leggen. Verschillende [rapporten](#) beschrijven een patroon waarbij critici en anderen die weigeren zijn lijn te volgen, worden blootgesteld aan intimidatie en misogynistische intimidatie.

Wanneer een politieke stroming iedereen aanvalt die zich niet wil onderwerpen, en vrouwonvriendelijke, autoritaire en zelfs fascistoïde methoden inzet tegen andere oppositieleiden, getuigt dat niet van kracht, maar van een diep ondemocratische politieke cultuur. Een beweging die beweert Iran te willen bevrijden, maar tegelijkertijd probeert andere dissidenten te disciplineren en te vernederen, staat niet voor pluralisme, maar voor dominantie.

Conclusie

Reza Pahlavi komt niet naar voren als een reëel alternatief voor de Islamitische Republiek, omdat hij niet beschikt over de elementen die nodig zijn voor een legitiem en democratisch alternatief:

brede maatschappelijke verankering binnen Iran, een geloofwaardig democratisch project, politieke onafhankelijkheid van buitenlandse machten en het vermogen om de oppositie te verenigen.

Het beeld van hem als een vanzelfsprekende nationale leider is in grote mate opgeblazen door, door de staat gefinancierde media, digitale beïnvloeding campagnes en buitenlandse belangen, terwijl de werkelijkheid in Iran veel complexer en veel minder monarchistisch is.

Wanneer zijn 'plan' gebaseerd is op machtsconcentratie van bovenaf, wanneer zijn strategie steunt op militaire interventie van buitenaf, en wanneer zijn naaste kring bijdraagt aan het verdelen, intimideren en marginaliseren van andere regime-critici, wordt duidelijk dat hij geen democratische toekomst voor Iran vertegenwoordigt. De toekomst van Iran kan niet worden opgebouwd op oorlog, autoritaire nostalgie of kunstmatig gecreëerde populariteit. Die toekomst moet door het Iraanse volk zelf worden vormgegeven, via een werkelijk democratische, onafhankelijke en inclusieve strijd van onderop.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e (namens Unie van Iraanse Verenigingen in Nederland)